

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

3/601 - 6K - 11
3/4176 - 6K - 24
3/4533 - 6K - 31
3/5513 - 6K - 45
3/1917 - 6K - 16
24 Mayıs 2019

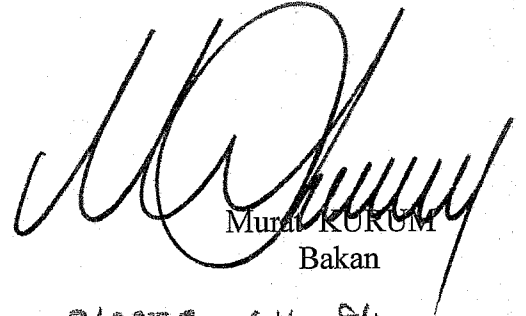
Sayı : 30824082/610- 124398
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019
3/5300 - 6K - 40
3/626 - 6K - 11
3/6617 - 6K - 63

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:

- Liste (5 Adet- 5 Sayfa)
- Cevap yazısı (30 Adet, 54 Sayfa)

3/7533 - 6K - 84
3/7676 - 6K - 84
3/7776 - 6K - 85

3/7535 - 6K - 84
3/7939 - 6K - 101
3/7782 - 6K - 85
3/7783 - 6K - 85
3/8340 - 6K - 101
3/9534 - 6K - 108
3/9535 - 6K - 108
3/6881 - 6K - 65
3/10150 - 6K - 119
3/7940 - 6K - 101
3/6830 - 6K - 65
3/6141 - 6K - 59
3/7532 - 6K - 84
3/3202 - 6K - 16
3/7784 - 6K - 85
3/4708 - 6K - 31
3/6165 - 6K - 59
3/6142 - 6K - 59
3/7264 - 6K - 75

ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ HAYDAR HAKVERDİ'NİN
TBMM 7/7939 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Sağlığa uygun, içilebilir içme ve kullanma suyu, solunabilir bir hava, yeterli altyapı, ulaşım kolaylığı yerel yönetimlerin zorunlu ve öncelikli görevidir. Su, hava, altyapı ve trafik başta olmak üzere Ankara adeta bir sorunlar yumağı haline gelmiştir.

Ankara'nın süregelen sorunlarından biri de hava kirliliğidir. Kimya Mühendisleri Odası Ankara Şubesi her yıl olduğu gibi bu yılda Ankara'nın hava kalitesi karnesi açıklanmıştır.

Ankara'nın 2018 ilişkin veriler, şu şekildedir:

"Çevre ve Şehircilik Bakanlığının resmi ölçüm istasyonlarının verilerine göre 2018 yılında hava kirliliği ile ilgili sınır değer 254 defa aşıldı.

Partikül Madde 10 (PM10) kirleticisine ait sınır değer (100 pg/m3) 2018 yılında tam 254 defa aşılmıştır.

Partikül Madde 10 (PM10) kirleticisine ait uyarı eşiği (260 pg/m3) 2018 yılında tam 31 defa aşılmıştır. Ağustos hariç yılın bütün aylarında çeşitli oranlarda hava kirliliği yaşanmıştır. 2018'de en fazla kirlilik Mart ayında yaşanmıştır. Sınır değer Mart 2018'de 71 defa aşılmıştır.

Ankara'nın havası en kirli olan semti Sıhhiye'dir. Sıhhiye'yi Keçiören ve Kayaş izlemektedir."

Uzmanlar özellikle PM10 kirleticisinin kanser başka olmak üzere pek çok hastalığa yol açtığına özellikle vurgu yapmakta, çocuk ve yaşlılar için riskin daha da yüksek olduğunu belirtmektedirler. Buna karşın Ankaralıların soluduğu havada sınırların üzerindeki miktarlarda bulunan PM10 kirleticisinin kimyasal bileşimi kamuoyundan gizlenmektedir.

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği kirlilikle ilgili önlemlerin ne zaman ve kimin tarafından alınacağını şöyle belirtmektedir: "Hava kirlenmesinin uyarı eşikleri seviyelerine ulaştığı yerlerde bölgesel özelliklere bağlı olarak uygulanacak önlemler, valilik tarafından belirlenir." Aynı Yönetmeliğin 13. maddesi "Bakanlık ve il çevre ve orman müdürlükleri, uyarı eşiğinin tahmini veya fiili aşımaları ile ilgili bilginin kamuoyuna ve sağlık kuruluşlarına zamanında verilmesini sağlar." hükmünü içermektedir. Ankara Valiliğini PM10 uyarı eşiğinin tahmini ve fiili aşımaları ile Ankara'daki hava kirliliğinin halk sağlığı üzerindeki etkilerini ve hassas nüfus gruplarının alacağı önlemleri açıklamalıdır.

Ankara'da yaşanan hava kirliliğinin başlıca iki nedeni bulunmaktadır. Bunlardan birincisi taşıt trafiğidir. Ankara'da yeterli metro ağını kurmayan Büyükşehir Belediyesi hem kenti bir trafik bunalımına sokmuş hem de başkentlilerin sağlığına yönelik tehditlere seyirci kalmıştır. Kirliliğin başlıca nedenlerinden ikincisi konutlarda artan kömür kullanımıdır. Son dönemlerde kalitesiz kömür kullanımı gittikçe yaygınlaşmış ve bir çok yerde standartların çok altında kömür kullanımı olduğu görülmüştür.

Bu bağlamda;

- 1- Hava kalitesi değerlendirme ve yönetimi yönetmeliğine göre "uyarı eşiği" aşıldığında yapılması zorunlu olan kamuoyu bilgilendirme, uyarı, ikaz ve açıklamaları Ankara halkına neden yapılmamıştır?
- 2- Ankaralıların soluduğu havada sınırların üzerindeki miktarlarda bulunan PM10 kirleticisinin kimyasal bileşimi nedir? Bu bilgi kamuoyundan neden gizlenmektedir?
- 3- PM10 kirleticisinin kimyasal bileşimini açıklamayan, halkın sağlığını hiçe sayan, keyfi davranan yetkililer hakkında idari ve adli soruşturma açılacak mıdır?
- 4- Doğalgaz tesisatı olmasına rağmen alım gücü olmadığı için kömür kullanan hanelere kömür yerine belirlenen miktarda doğalgaz yardımı yapmayı ve tesisatı olmayan hanelere doğalgaz tesisatını ve aboneliğini ücretsiz olarak temin etmeyi düşünüyor musunuz?
- 5- Ankara'da hava kirliliği yıllardır neden önlenememektedir, sebepleri nelerdir? Bu konuda hangi ciddi önlemler alınacaktır?

CEVAPLAR:

1- Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde (HKDY) kirletici parametreler bazında tanımlı günlük, saatlik ve yıllık limit değerler ile kirletici parametrelerin sağlık üzerindeki etkilerine göre ve tüm Avrupa ülkelerinde kullanılan kesişim noktaları esas alınarak belirlenmiş olan Hava Kalitesi İndeks göstergelerine göre sonuçlar www.havaizleme.gov.tr adresinden online olarak kamuoyu bilgisine sunulmaktadır. Kamuoyunun bilgilendirilmesinde anlaşılabilirliği artırmak adına renk skalası kullanılmakta ve her bir renk skalasının sağlık açıklaması, sonuçlarla birlikte web'de yayınlanmaktadır. Her bir kirletici parametrenin uyarı eşiği ve/veya limit değerinin HKİ indeks karşılığı turuncu renkle gösterilmekte olup bu skalanın hassas grupları (çocuklar ve yaşlılar) tanımladığı açıklama bölümünde de ifade edilerek limit ve uyarı eşik değerleri aşımında, kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca , illerde özellikle kış sezonunda yaşanabilecek olası aşımına karşı alınabilecek acil önlemleri belirleyerek uygulamaya geçirmeleri konusunda Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükler talimatlandırılmıştır. Bu kapsamda; hava kirliliğinin yoğun olmasının beklendiği günlerde, ölçüm sonuçları da dikkate alınarak, hasta, yaşlı ve çocukların dışarı çıkmaması ve ilköğretim okullarında açık havadaki faaliyetlerin azaltılması konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi İl Müdürlüklerince sağlanmaktadır. Bununla birlikte yakma saatlerinin düzenlenmesi, trafik emisyonlarının azaltılmasına yönelik düzenlemelere ilişkin tedbirler Mahalli Çevre Kurulu kararları uyarınca Valilikler tarafından alınmaktadır.

Ayrıca, hava kirliliği ve etkileri üzerine Bakanlığımız tarafından kamu spotları hazırlanmış ve ulusal kanallarda yayınlanmıştır.

2- HKDY Yönetmeliği gereği toz parametresi içindeki arsenik, nikel, kadmiyum ve benzo(a)piren bileşenleri limit değerler tanımlanmış olup söz konusu parametreler için uygulama takvimi 2020 yılı olarak belirlenmiştir. HKDY Yönetmeliği uyarınca ağır metal vb parametrelerin bakılması gereken yerlerin özellikleri ve istasyon tipleri tanımlanmıştır.

Yönetmelikte söz konusu parametrelere uyum sürecinin 2020 yılı olarak belirlenmesinin nedeni toz örneklemelerinin toplanması ve analiz edilmesi ile ilgili alt yapının tamamlanmasıdır. Bu kapsamda Ankara ilinde ağır metal ve BTEX düzeyinin belirlenmesi amacıyla 2015-2016 yılında spesifik alanda yapılan çalışmada, BTEX parametresi dışında diğer kirleticilerin limit değerlerin altında olduğu tespit edilmiştir. Ankara ilinde kurulan 3 adet sanayi, 1 adet arka plan ile 2 adet trafik istasyonunda söz konusu kirleticilerin analizi için örneklem cihazlarının kurulumu tamamlanmıştır.

3- Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği uyarınca PM₁₀ bileşimindeki belirli kirleticiler için hedef değerler tanımlanmış olup, illerde PM₁₀ kirliliğinin azaltılması amacıyla alınması gereken tedbirleri içeren Temiz Hava Eylem Planları, 2014 yılından itibaren yürürlükte bulunmaktadır.

4- Bu hususta, konunun uhdesinde bulunduğu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına destek verilmekte ve koordineli çalışmalar yürütülmektedir.

5- Ankara İlinde online ölçümlerin başladığı dönemden itibaren toplam 8 istasyon bazında izlenen hava kalitesi ölçüm sonuçlarının yıllara göre değişimi Bakanlığımızca uzun dönem analiz çalışması ile detaylı olarak incelenmiştir;

Ankara İlinde konut sayısındaki en yüksek artışın %5.9 ile 2014 yılında olduğu, genel itibariyle artış oranının yıllara göre ortalama %1,25' olduğu, hava kirliliğinin en temel kaynağı olan katı yakıtın konutlardaki kullanım oranının 2011 yılında %45 iken bu oranın 2018 yılında %25'e düştüğü, doğalgaz kullanım oranının ise 2011 yılında %55 iken 2018 yılında %75'lere yükseldiği, belirlenmiştir.

Yıllara göre kirleticilerin değişimi incelendiğinde;

- Kirleticilerin artış ve azalışının ısınma derece günle paralel olduğu,
 - Kükürt dioksitin yıllar içerisindeki doğalgaz kullanımı ile doğru orantılı olarak azaldığı,
 - Nüfusla birlikte artış gösteren ulaşımın katkısının yüksek olduğu,
- tespit edilmiştir.

